

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 478

van **EMMILY TALPE**

datum: 13 januari 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

Ontbossing voor landbouw - Situatie

Uit berekeningen van het World Wildlife Fund (WWF) blijkt dat sinds 2004 minstens 43 miljoen hectare woud vernietigd werd. De berekeningen gebeurden op basis van satellietbeelden gemaakt tussen 2004 en 2018 in 24 bedreigde regio's. Helaas en niet verwonderlijk vond de grootste vernietiging plaats in het Amazoneregenwoud in Brazilië, Colombia, Peru, Venezuela en Guyana, waar 18,2 miljoen hectare verdween: een gebied half zo groot als Duitsland. Maar ook in Borneo, Paraguay, Argentinië, Madagaskar en Sumatra verdween regenwoud. Vaak worden de bossen geroid om plaats te maken voor de productie van soja, cacao of andere landbouwproducten.

Het gaat om mondiale cijfers, die meteen ook vragen doen rijzen naar de manier waarop we in Vlaanderen omgaan met ontbossing voor landbouw. Bij ons wordt trouwens vaak in landbouwmiddens gesteld dat veeleer de omgekeerde beweging plaatsvindt, namelijk dat landbouwgronden worden ingenomen door natuur. Wat het aandeel van Vlaanderen in de sojaconsumptie voor landbouw én menselijke consumptie betreft, heeft onze regio al een kleine vijftien jaar een structurele aanpak om te komen tot maatschappelijk verantwoorde soja, die per definitie niet geteeld wordt op gronden die worden ingenomen op het Amazonewoud.

1. Hoe is de situatie in Vlaanderen sinds 2004 geëvolueerd op het vlak van:
 - a) herbestemming van bosgronden naar landbouw;
 - b) herbestemming van landbouwgronden naar bebossing?
2. Hoe is het bosareaal in Vlaanderen sinds 2004 geëvolueerd?
3. Hoe is het landbouwareaal in Vlaanderen sinds 2004 geëvolueerd?
4.
 - a) Zijn de ingenomen bosgronden in Vlaanderen vooral naar landbouw gegaan?
 - b) Zo niet, welke herbestemmingen kregen die bosgronden dan wel?
 - c) Kan wat Vlaanderen betreft geponeerd worden dat de ontbossing vooral voor landbouwdoeleinden gebeurt?
5. WWF wijst op de grote voetafdruk van België in het ontbossingsproces wegens de grote invoer van soja, cacao en dergelijke.
 - a) Wat is de impact van de actieplannen alternatieve eiwitten in Vlaanderen op het gebruik van niet-maatschappelijk verantwoorde soja?
 - b) Is er duidelijkheid over de concrete ecologische afdruk van Vlaanderen in het wereldwijde ontbossingsproces?

c) Wat wil de minister beleidsmatig doen om de afhankelijkheid van Vlaanderen van buitenlandse soja, cacao en andere producten die vooral tot ontbossing elders in de wereld leiden, te verminderen en zo ook de ecologische (ontbossings)voetafdruk van Vlaanderen te verkleinen?

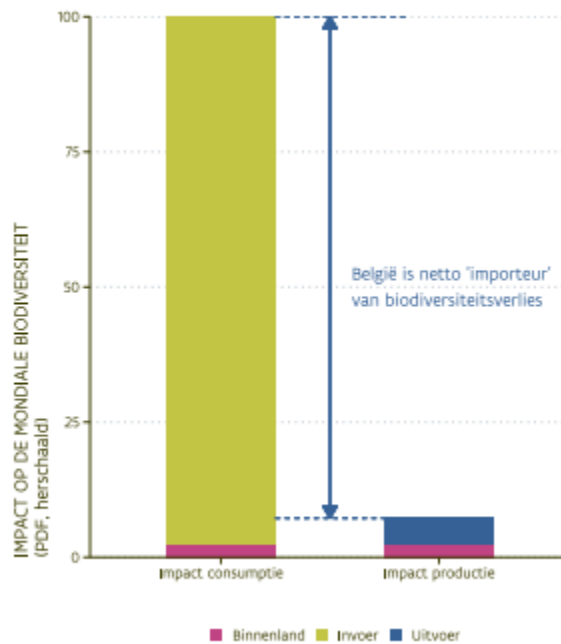
ANTWOORD

op vraag nr. 478 van 13 januari 2021

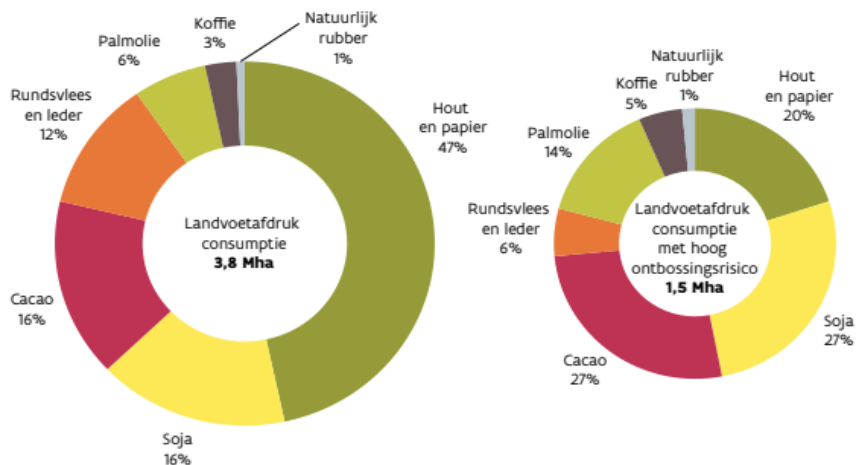
van **EMMILY TALPE**

1. De gegevens voor het antwoord op deze vraag werden afgeleid uit de jaarlijkse beleidsindicator 'ruimteboekhouding RSV'. Van de jaren 2004 of 2005 zijn er geen met toestand 2020 vergelijkbare data, om de evolutie van de oppervlaktes van de bestemmingscategorieën te berekenen. Van toestandsjaren 1994 (eerste nulmeting) en 2007 (tussentijdse nulmeting) zijn die wel beschikbaar en vanaf dan per jaar. Daarom is 1 januari 2007 het startmoment voor de evolutie, omdat dat het nauwst aansluit bij het gevraagde jaar 2004. Het eindmoment is 1 januari 2020 (berekening toestand 1 januari 2021 is nog niet afgerond).
 - a) sinds 1 januari 2007 werd er 70 ha planologisch herbestemd van bestemmingscategorie Bos naar bestemmingscategorie Landbouw.
 - b) sinds 1 januari 2007 werd er 990 ha planologisch herbestemd van bestemmingscategorie Landbouw naar bestemmingscategorie Bos.
2. Oppervlakte bos is een Vlaamse kernstatistiek. Sinds 2000 is de oppervlakte bos nagenoeg constant gebleven op afgerond 140.000 ha. Informatie is te vinden op <https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/oppervlakte-bos>
3. De evolutie van de landbouwoppervlakte is eveneens terug te vinden op <https://www.statistiekvlaanderen.be/nl/landbouwareaal>. Het landbouwbeleid behoort evenwel tot de bevoegdheid van de minister Crevits.
4.
 - a) Sinds 1 januari 2007 werden 1.255 ha planologisch herbestemd van bestemmingscategorie Bos naar een andere bestemmingscategorie waarvan landbouw maar een beperkt deel van uit maakt:
 - b) Met name volgende oppervlakten werden sinds 1 januari 2007 planologisch herbestemd van bestemmingscategorie Bos naar een andere bestemmingscategorie:
 - a. naar Natuur: 920 ha
 - b. naar Recreatie: 100 ha
 - c. naar Overig Groen: 80 ha
 - d. naar Landbouw: 70 ha
 - e. naar overige bestemmingen: 60 ha
 - f. naar Wonen: 25 ha
 - c) Er dient een verschil gemaakt te worden tussen het wijzigen van een bestemming en het effectieve landgebruik. Maar het antwoord op de vraag is neen.
- 5)
 - a) Dit Vlaamse Actieplan alternatieve eiwitten is tot heden voornamelijk een samenwerking tussen de BFA (Belgian Feed Association) en het departement LV geweest. Half februari komt minister Crevits met een Vlaamse Eiwitstrategie.
 - b) Er is momenteel geen duidelijkheid over de Vlaamse ecologische afdruk in het wereldwijde ontbossingsproces. We moeten hier terugvallen op Belgische cijfers (Natuurrapport 2020, zie bijlage).
 - Hier zijn twee inzichten belangrijk:

- o Onze impact op biodiversiteit (vnl door landgebruik, waarbij ontbossing één van de bestudeerde drukfactoren is) bevindt zich voor het grootste deel buiten onze landsgrenzen (60-90%).

- o Binnen de Belgische voetafdruk/impact (landoppervlakte nodig voor de productie van die goederen) veroorzaakt door consumptie van 7 belangrijke biogebaseerde goederen is ongeveer 40% van de voetafdruk/impact veroorzaakt door consumptie met een hoog ontbossingsrisico. Dit is ongeveer de helft van de oppervlakte van België (Jennings & Schweizer, 2019, in opdracht van WWF).

FIGUUR 66.

Links: impact van de Belgische consumptie van 7 product(groepen) op het landgebruik in binnen- en buitenland (landvoetafdruk, in ha). Rechts: deel van de landvoetafdruk gelegen in landen met een hoog tot zeer hoog risico op ontbossing. Brondata: Jennings & Schweizer (2019) (zie [Kader 15](#)).

Met afgeleide productie en handel (uitvoer) van afgeleide goederen stijgt onze landvoetafdruk voor die zeven bestudeerde basisgoederen naar zo'n 10,4 megahectare, of 3,5 keer de oppervlakte van België!

c) Het Natuurrapport 2020 geeft een reeks suggesties daaromtrent. Om effectieve oplossingen uit te werken, is een systeemverandering op internationale schaal nodig.

Alleen door productie en consumptie gelijktijdig aan te pakken en door instrumenten uit verschillende beleidsdomeinen, gericht op verschillende sectoren en maatschappelijke actoren, te combineren, is de benodigde maatschappelijke transformatie haalbaar.

Vanuit het departement Omgeving wordt er gewerkt o.a. aan milieuverantwoorde voedingspatronen (consumptie) waarin we de impact op ontbossing (en dus biodiversiteit) willen minimaliseren. Voornaamste werkpunt is daar de consumptie van dierlijke producten.

BIJLAGE:

[Achtergrondinformatie bij vraag 5](#)